

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie jest wydawane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 6a ust. 12 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, zgodnie z którym minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do nauczycieli szkół artystycznych, okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich odpowiednio – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe kryteria i szczegółowy tryb dokonywania oceny pracy nauczycieli oraz szczegółowy tryb postępowania odwoławczego, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu wykonywania pracy przez nauczycieli, jednolitości i porównywalności ocen pracy nauczycieli oraz rzetelności, obiektywności i sprawności dokonywania tych ocen.

Na podstawie upoważnienia zawartego w art. 6a ust. 12 ustawy zostało wydane rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie oceny pracy nauczycieli (Dz. U. poz. 1822), zwane dalej „rozporządzeniem”.

Nowelizacja rozporządzenia jest wynikiem prac Zespołu do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli, zwanego dalej „Zespołem”, powołanego zarządzeniem Ministra Edukacji z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli (Dz. Urz. ME poz. 32) w związku z wnioskami kierowanymi do Ministra Edukacji przez nauczycielskie organizacje związkowe i inne środowiska oświatowe o zmianę niektórych rozwiązań zawartych w pragmatyce zawodowej nauczycieli. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.) oraz ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949). Zgodnie z § 3 ww. zarządzenia zadaniem Zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie pragmatyki zawodowej nauczycieli, w szczególności w zakresie wynagradzania, awansu zawodowego, oceny pracy, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności dyscyplinarnej, a także rozwiązań w zakresie uprawnień do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

W ramach prac Zespołu postulowano w szczególności o likwidację dodatkowych kryteriów oceny pracy, o których mowa w § 2 ust. 4 rozporządzenia, zmianę niektórych szczegółowych kryteriów oceny pracy, zmianę w zakresie punktów, w których jest oceniany poziom spełniania kryteriów oceny pracy, zapewnienie większej transparentności w procedurze dokonywania oceny pracy, a także zwiększenie udziału nauczyciela w procesie odwoławczym od oceny pracy.

Obecnie każdy nauczyciel jest oceniany według obowiązkowych kryteriów oceny pracy. Kryteria te zostały określone w § 2 ust. 2 rozporządzenia (w przypadku nauczyciela) oraz w § 9 ust. 1 rozporządzenia (w przypadku dyrektora szkoły). W przypadku oceny pracy nauczyciela, dokonujący oceny dyrektor szkoły i oceniany nauczyciel wskazują dodatkowo po jednym kryterium, wybranym spośród kryteriów określonych w § 2 ust. 4 rozporządzenia, według których nauczyciel jest również oceniany. W przypadku oceny pracy dyrektora szkoły, który realizuje zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, obowiązkowe kryteria oceny pracy oprócz kryteriów ustalonych dla dyrektora szkoły, o których mowa w § 9 ust. 1 rozporządzenia, obejmują także kryteria ustalone dla nauczyciela, o których mowa w § 2 ust. 2 rozporządzenia. Ponadto, dyrektor ten wskazuje dodatkowo jedno kryterium oceny pracy wybrane spośród kryteriów określonych dla nauczyciela, o których mowa w § 2 ust. 4 rozporządzenia. W odpowiedzi na postulaty zgłoszone w ramach prac Zespołu odstępuje się od oceniania nauczycieli oraz dyrektorów szkół według kryteriów dodatkowych wskazywanych odpowiednio przez nauczycieli i dyrektorów szkół. W związku z powyższym, zawarte w przepisach § 2 ust. 2 i § 9 ust. 1 rozporządzenia pojęcie „obowiązkowe” kryteria oceny pracy zastępuje się pojęciem „szczegółowe” kryteria oceny pracy. Jednocześnie dotychczasowe dodatkowe kryteria oceny pracy, o których mowa w § 2 ust. 4 pkt 3 i 5 rozporządzenia zostaną uwzględnione w szczegółowych kryteriach oceny pracy, według których będą oceniani nauczyciele.

W związku z postulatami zgłoszonymi w ramach prac Zespołu proponuje się również inne zmiany w zakresie dotychczasowych kryteriów oceny pracy. Zawarte w § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia kryterium, które obecnie odnosi się obecnie do poprawności merytorycznej i metodycznej prowadzonych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zostanie doprecyzowane. Nauczyciel będzie oceniany według kryterium poprawności merytorycznej i metodycznej prowadzonych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, wynikających ze specyfiki szkoły i zajmowanego stanowiska, z wykorzystaniem metod

aktywizujących ucznia, w tym narzędzi multimedialnych i informatycznych, dostosowanych do specyfiki prowadzonych zajęć.

W kryterium zawartym w § 2 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia, które obecnie odnosi się do kształtowania u uczniów szacunku do drugiego człowieka, świadomości posiadanych praw oraz postaw: obywatelskiej, patriotycznej i prospołecznej, w tym przez własny przykład nauczyciela odstępuje się od budzącego wątpliwości interpretacyjne doprecyzowania „w tym przez własny przykład nauczyciela”.

Ponadto proponuje się zmianę w zakresie punktów, w których jest oceniany poziom spełniania kryteriów oceny pracy. Obecnie zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia za spełnienie kryteriów nauczyciel może otrzymać:

- 1) od 0 do 30 punktów – w przypadku obowiązkowego kryterium obejmującego poprawność merytoryczną i metodyczną prowadzonych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;
- 2) od 0 do 5 punktów – w przypadku pozostałych obowiązkowych kryteriów i dodatkowych kryteriów.

Punktacja ta uważana jest za zbyt rozbudowaną i może negatywnie wpływać na ocenę spełniania danego kryterium. Proponuje się zatem uproszczenie dotychczasowej punktacji. Poziom spełniania kryteriów oceny pracy będzie oceniany w punktach: 0, 1, 2, 3, bez liczb ułamkowych. Analogiczną zmianę przewiduje się w przypadku oceniania poziomu spełniania kryteriów oceny pracy przez dyrektora szkoły.

W ramach prac Zespołu postulowano również o zwiększenie udziału nauczyciela w procesie odwoławczym od oceny pracy. W związku z powyższym, proponuje się, aby w trakcie zapoznania z projektem oceny, nauczyciel był zapoznawany z opiniami, o których mowa w art. 6a ust. 5 ustawy, dyrektor szkoły z opiniami, o których mowa w art. 6a ust. 7 ustawy, a dyrektor kolegium pracowników służb społecznych – również z opinią, o której mowa w § 11 ust. 3 rozporządzenia. Jednocześnie w przepisach rozporządzenia zagwarantowano możliwość odniesienia się przez nauczyciela lub dyrektora szkoły podlegającego ocenie do niniejszych opinii. Nauczyciel lub dyrektor szkoły podlegający ocenie będą mogli odnieść się do wymienionych powyżej opinii ustnie przy zapoznawaniu ich z projektem oceny pracy lub w formie pisemnej w terminie 5 dni roboczych od dnia zapoznania z projektem oceny.

Obecnie zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia dyrektor szkoły przekazując do właściwego organu odwołanie od oceny pracy nauczyciela dołącza pisemne odniesienie się do zarzutów podniesionych w odwołaniu. W projekcie rozporządzenia proponuje się, aby dyrektor szkoły

obowiązany był do przekazania odniesienia się do zarzutów podniesionych w odwołaniu również nauczycielowi, który odwołał się od oceny pracy.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot projektowanego rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie podlegał ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.